

DECYZJA MINISTRA SKARBU

z dnia 30 stycznia 1950 r.

w sprawie zatwierdzenia ogólnych warunków ubezpieczenia oraz taryfy składek dla kontraktowanych ziemio-
płodów.

Na podstawie art. 17 ust. 1 i art. 18 ust. 1 dekretu z dnia 3 stycznia 1947 r. o Powszechnym Zakładzie Ubezpieczeń Wzajemnych (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 72) oraz w wykonaniu uchwały Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów z dnia 30 grudnia 1949 r. w sprawie kontraktowania artykułów produkcji roślinnej w 1950 r.

zatwierdza się

uchwalone przez Radę Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych ogólne warunki ubezpieczenia oraz taryfy składek dla kontraktowanych ziemio-
płodów w brzmieniu podanym w załączniku do niniejszej decyzji.

MINISTER SKARBU

K. Dąbrowski

Załącznik do decyzji Ministra Skarbu z dnia 30 stycznia 1950 r. (poz. 131).

**Ogólne warunki ubezpieczenia
oraz taryfy składek dla kontraktowanych ziemio-
płodów**

§ 1. 1. Na podstawie niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia i taryf ubezpiecza się w P.Z.U.W. ziemio-
płody zakontraktowane w myśl uchwał Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów, o ile obowiązek ubezpieczenia poszczególnych ziemio-
płodów przewidziany został w umowach plantacyjnych.

2. Zakontraktowane ziemio-
płody ubezpiecza się od grab-
dobicia a tytoń, chmiel i zioła ponadto od ognia.

3. Umowa plantacyjna jest jednocześnie dowodem ubez-
pieczenia. Ubezpieczenie dochodzi do skutku z chwilą zawar-
cia umowy plantacyjnej przy zastosowaniu niniej-

szych ogólnych warunków ubezpieczenia i taryf, które stanowią integralną część tej umowy.

§ 2. 1. Organa przeprowadzające kontraktację sporząd-
dzają i nadsyłają do właściwych placówek terenowych P.Z.U.W., w terminie do 30 kwietnia roku ubezpieczenia, wykazy plantatorów z wyszczególnieniem wielkości, po-
wierzchni plantowanych ziemio-
płodów z oznaczeniem ich
położenia oraz spodziewanych plonów z 1 ha w q.

2. Zasady sporządzania tych wykazów opracuje P.Z.
U.W.

§ 3. 1. Dla ubezpieczenia ziemio-
płodów kontraktowa-
nych ustala się następujące stawki taryfowe:

Nazwa ziemio- płodów	Klasa miejscowości		
	I	II	III
	od tys. zł.		
	sumy ubezpieczenia		
a) Pszenica, jęczmień, żyto, owies, gryka, burak cukrowy, cykoria, oraz ziemniaki	5	7	9
b) korzenie ziół	8	10	12
c) groch, fasola i rzepak	7,5	10,5	13,5
d) len (słoma i nasienie), konopie (słoma i nasienie), cebula, na- siona buraków cukrowych oraz mak	10	14	18
e) zioła — części nadziemne	13	17	21
f) tytoń	60	60	60
g) chmiel	32	32	32

2. Stawki taryfowe dla tytoniu, chmielu i ziół (korzeni i części nadziemnych) obejmują jednocześnie stawkę za ubezpieczenie tytoniu, chmielu i ziół od ognia po odłączeniu ich od pnia względnie od ziemi.

3. O ile w umowach plantacyjnych przewidziany zosta-
nie obowiązek ubezpieczenia dla ziemio-
płodów niewymienionych w pkt 1 — Minister Skarbu ustali dla tych
ziemio-
płodów odpowiednie stawki taryfowe.

4. DO KLASY I-EJ ZALICZONE ZOSTAJĄ:

w woj. kieleckim — powiaty: iłżecki i kozienicki,

w woj. krakowskim — powiaty: bialski, brzeski, chrza-
nowski, limanowski, myślenicki, nowotarski, wadowicki
i żywiecki.

w woj. łódzkim — powiaty: brzeziński, łowicki i skiernewicki,

w woj. olsztyńskim — powiaty: mragowski, nidzicki, piski i szczycieński,

w woj. rzeszowskim — powiaty: leski, łańcucki i sanocki,

w woj. warszawskim — powiaty: grodzisko-mazowiecki, ciechanowski, garwoliński, gostyniński, grójecki, makowski, miński, ostrowski, płocki, płoński, przasnyski, pułtuski, radzyński, siedlecki, sochaczewski, sokołowski, warszawski i węgrowski.

5. DO KLASY II-EJ ZALICZONE ZOSTAJĄ:

w woj. gdańskim — powiaty: elbląski, gdański, kartuski, kościerski, kwidziński, lęborski, malborski, morski, starogardzki, sztumski i tczewski,

w woj. kieleckim — powiaty: kielecki, opatowski, radomski, sandomierski i stopniński,

w woj. krakowskim — powiaty: bocheński, dąbrowski, krakowski, nowosądecki, olkuski i tarnowski.

w woj. łódzkim — powiaty: konecki, kutnowski, łęczycki, łódzki, opoczyński, piotrkowski, radomszczański i rawski,

w woj. olsztyńskim — powiaty: bartoszycki, braniewski, gizycki, iławski, kętrzyński, lidzbarski, morąski, olsztyński, ostródzki, pasłęcki, reszelski, suski i węgrowski,

w woj. pomorskim — powiaty: brodnicki, chełmiński, grudziądzki, lipnowski, nieszawski, świecki, tucholski, wąbrzeski i włocławski,

w woj. poznańskim — powiaty: babimojski, kolski, krośnieński, krotoszyński, leszczyński, międzyrzecki, nowotomyski, obornicki, sulęciński, szamotulski, świebodziński, wschowski i zielonogórski,

w woj. rzeszowskim — powiaty: dębicki, gorlicki, kolbuszowski, lubaczowski, mielecki, nizański, przemyski, rzeszowski i tarnobrzeczki,

w woj. szczecińskim — powiaty: białogardzki, bytowski, chojeński, choszczeński, człuchowski, drawski, gryficki, gryfiński, kamieński, kołobrzeczki, koszaliński, łobezki, miasteczki, myśliborski, nowogardzki, pyrzycki, sławieński, słupski, stargardzki, szczecinecki, szczeciński, wałecki, woliński i złotowski,

w woj. śląskim — powiaty: będziński, bielski, bytomski, cieszyński, dobrodzieński, gliwicki, głubczycki, grodkowski, katowicki, kluczborski, kozelski, niemodliński, nyski, oleski, opolski, prudnicki, raciborski, strzelecki, tarnogórski i zawierciański,

w woj. warszawskim — powiaty: działowski, mławski, ostrołęcki i sierpecki,

6. DO KLASY III-EJ ZALICZONE ZOSTAJĄ:

w woj. białostockim — powiaty: augustowski, białostocki, bielski, ełcki, goldapski, grajewski, kolneński, łomżyński, ciecki, sokółski, suwalski i wysoko-mazowiecki.

w woj. kieleckim — powiaty: częstochowski, jędrzejowski, pińczowski i włoszczowski,

w woj. krakowskim — powiat miechowski,

w woj. lubelskim — powiaty: bialski, biłgorajski, chełmski, hrubieszowski, krasnostawski, krasnicki, lubartowski, lubelski, łukowski, puławski, radzyński, tomaszowski, włodawski i zamojski,

w woj. łódzkim — powiaty: łaski, sieradzki i wieluński,

w woj. pomorskim — powiaty: bydgoski, chojnicki, inowrocławski, lubawski, rypiński, sępoleński, szubiński, toruński i wyrzyski,

w woj. poznańskim — powiaty: chodzieski, czarnkowski, gnieźnieński, gorzowski, gostyński, gubiński, jarcziński, kaliski, kępniński, koniński, kościański, międzychodzki, mogileński, ostrowski, pilski, poznański, rawicki, repiński, skwierzyński, strzelecki, śremski, średzki, turecki, wągrowiecki, wolsztyński, wrzesiński i żniński,

w woj. rzeszowskim — powiaty: brzozowski, jarosławski, jasielski, krośnieński i przeworski,

w woj. śląskim — powiaty: lubliniecki, pszczyński i rybnicki,

w woj. wrocławskim — powiaty: bolesławiecki, brzeski, bystrzycki, dzierzoniowski, głogowski, górowski, jaworski, jeleniogórski, kamiennogórski, kłodzki, koźuchowski, legnicki, lubański, lubiński, lwówecki, milicki, namysłowski, oleśnicki, oławski, strzebiński, sycowski, szprotawski, średzki, świdnicki, trzebnicki, wałbrzyski, wołowski, wrocławski, ząbkowicki, zgorzelecki, zlotoryjski, zagański i żarski.

7. Po wprowadzeniu przez uchwały wojewódzkich rad narodowych w Białymstoku i Lublinie przymusu ubezpie-

czenia ziemiopłodów od gradobicia, w województwach tych obowiązywać będzie podział miejscowości na klasy, przyjęty do przymusowego ubezpieczenia ziemiopłodów od gradobicia.

§ 4. 1. Składkę za ubezpieczenie kontraktowanych ziemiopłodów potrąca się z ceny wykupu przy ich odbiorze z wyjątkiem składek przypadających za zakontraktowane ziemiopłody, objęte przymusowym ubezpieczeniem, wprowadzonym na podstawie uchwały wojewódzkiej rady narodowej, w tym bowiem przypadku składka za przymusowe ubezpieczenie obliczona i pobrana zostanie w trybie przewidzianym w uchwale wojewódzkiej rady narodowej.

2. Organa dokonywujące wypłat za zakontraktowane ziemiopłody przekazują PZUW potrącone składki za ubezpieczenie bieżąco z tym, że ostateczne rozliczenie nastąpi w ciągu miesiąca po zakończeniu dostawy poszczególnych rodzajów zakontraktowanych ziemiopłodów.

3. W razie niezapłacenia składek za ubezpieczenie za pośrednictwem organów, dokonywujących wypłat, za zakontraktowane ziemiopłody, z powodu dostarczenia ich w ilości niewystarczającej na pokrycie składek PZUW, plantator obowiązany jest bez specjalnego wezwania i stawiania w zwłocę przypadającą na niego składkę wpłacić bezpośrednio do PZUW najpóźniej w ciągu 2 tygodni po zakończeniu dostawy.

§ 5. Odszkodowania za szkody gradowe w ziemiopłodach oraz za szkody ogniowe w tytoniu, chmielu i ziołach wypłaca PZUW bezpośrednio poszkodowanym w pierwszych terminach dostawy, po uprzednim potrąceniu ewentualnych zobowiązań plantatorów wobec instytucji, które udzieliły im kredytów w związku z akcją kontraktacyjną.

§ 6. 1. Odpowiedzialność PZUW za szkody gradowe w kontraktowanych ziemiopłodach rozpoczyna się od godziny 24.00 tego dnia, w którym zawarto umowę plantacyjną z wyjątkami, przewidzianymi w ust. 2 i 3.

2. Odpowiedzialność PZUW za szkody gradowe w tytoniu rozpoczyna się od dnia 1 czerwca, a w chmielu z chwilą wypuszczenia przez rośliny pędów bocznych.

3. PZUW nie odpowiada za szkody w oziminach, wyrządzone przez grad w roku ich zasiewu.

4. PZUW nie odpowiada za szkody gradowe, nie przewyższające 3% dla tytoniu, chmielu i ziół oraz dla wszystkich pozostałych ubezpieczonych ziemiopłodów — 10% wartości danego obszaru uprawy. Procent szkody ustala się osobno dla ziarna i osobno dla słomy.

5. Odpowiedzialność PZUW za szkody gradowe kończy się z chwilą złożenia ubezpieczonych ziemiopłodów w sterty, stogi lub w budynkach, co do tytoniu zaś — z dniem 30 września.

§ 7. 1. W razie zajścia jakichkolwiek zmian w powierzchni kontraktowanych ziemiopłodów lub co do ich spodziewanego plonu, plantator obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o tym właściwy inspektorat powiatowy PZUW bezpośrednio bądź za pośrednictwem instytucji przeprowadzającej kontraktację, bądź przez męża zaufania — celem dokonania zmian w wykazie ubezpieczonych, kontraktowanych ziemiopłodów.

2. Żądanie wprowadzenia zmian nie może mieć miejsca po wypadku szkody.

3. W tym samym trybie plantator obowiązany jest zgłosić w terminie miesięcznym inne zmiany mogące mieć wpływ na ubezpieczenie (zmiana tytułu własności, rezygnacja z uprawy zakontraktowanych ziemiopłodów itp.).

4. Ubezpieczający plantator o każdym wypadku gradobicia, z powodu którego zamierza żądać odszkodowania, obowiązany jest zawiadomić inspektorat powiatowy PZUW bezpośrednio bądź za pośrednictwem męża zaufania, najpóźniej w ciągu 4 dni po gradobiciu. Przy większej ilości plantatorów w danej gromadzie, zgłoszenie może być dokonane zbiorowo z podaniem ilości poszkodowanych i powierzchni uszkodzonej.

5. Gdyby z powodu znacznej szkody ubezpieczający zamierzał zebrać uszkodzone plony przed ich dojrzeniem lub zabrać uszkodzoną plantację (jej część) — to powinien w zawiadomieniu o szkodzie wyraźnie zaimar ten podkreślić.

6. Do czasu przeprowadzenia oględzin lub oszacowania szkody ubezpieczający ma prawo bez zgody PZUW dokonywać przy uszkodzonych ziemiopłodach tylko takich zmian, które wg zasad racjonalnej gospodarki nie mogą ulec zwłocę. Ubezpieczony jednak obowiązany jest wykonać własnym kosztem wszelkie prace, niezbędne do pielęgnowania i dalszego rozwoju uszkodzonych przez grad ziemiopłodów.

7. Sprzet uszkodzonych przez grad ziemiopłodów przed dokonaniem oszacowania jest dopuszczalny tylko wtedy, jeśli opóźnienie zbioru mogłoby spowodować powiększe-

nie szkody. W takim wypadku ubezpieczający obowiązany jest pozostawić w rogach i w środku każdego uszkodzonego obszaru uprawy próbne poletka ziemiopłodów na pniu, o powierzchni około 25 m² każde. Poletka powinny się znajdować w pewnym oddaleniu od granic obszaru uprawy, w ten sposób, aby dawały jasne pojęcie o rozmiarze szkody gradowej.

8. W plantacjach tytoniu i ziół poletka próbne na każdej działce powinny wynosić około 10 m² na każde 1.000 m² plantacji.

9. Niedopełnienie przez plantatora ubezpieczonych ziemiopłodów któregośkolwiek z wyżej wymienionych obowiązków może pociągnąć za sobą utratę prawa do odszkodowania.

§ 8. 1. Oszacowania szkód gradowych dokonuje likwidator PZUW w obecności męża zaufania oraz plantatora ubezpieczonych ziemiopłodów. Nieobecność męża zaufania lub plantatora nie wstrzymuje likwidacji szkody.

2. Za podstawę do obliczenia wysokości odszkodowania przyjmuje się:

- a) procent szkody spowodowanej przez grad, ustalonej osobno dla ziarna i osobno dla słomy,
- b) powierzchnię uszkodzoną,
- c) spodziewaną wg stanu zasiewów przed gradobiciem wysokość plonu danych ziemiopłodów z 1 ha, jednak nie wyższą niż podaną przez plantatora do umowy plantacyjnej i przyjętą do ubezpieczenia,
- d) cenę 1 q plonu ubezpieczonego,
- e) sumę ubezpieczenia ziemiopłodów.

3. W razie parokrotnego uszkodzenia ziemiopłodów przez grad w tym samym roku, ustala się po każdym gradobiciu łączną szkodę bez względu na przeprowadzone oszacowanie poprzednich szkód i ta łączna szkoda będzie podstawą obliczenia należnego odszkodowania.

4. Jeśli szkoda wyrządzona przez grad przekracza 75% oczekiwanego plonu, PZUW może przyznać prawo zaorania uszkodzonych ziemiopłodów w celu zastosowania uprawy zamiennej. W przypadku przyznania prawa do zaorania pola, PZUW potrąca z odszkodowania koszty sprzętu, omłotu i dostawy plonów w wysokości 25% obliczonego odszkodowania.

5. Przy szkodach gradowych w tytoniu, powodujących całkowite zniszczenie roślin lub silne uszkodzenie liści, PZUW odlicza na zaoszczędzone koszty zbioru, suszenia, sortowania itp. 30% wartości roślin, uznanych przy likwidacji za całkowicie zniszczone i 20% za liście uszkodzone ponad połowę blaszki listnej.

6. W razie braku zgody co do wysokości szkody, ustalonej przez likwidatora PZUW, plantator uszkodzonych ziemiopłodów może zażądać, aby wysokość tę ustaliła komisja szacunkowa. W skład tej komisji wchodzi przedstawiciele stron i rozjemca, wybrany przez obie strony. Każda ze stron ponosi koszty wynagrodzenia wyznaczonego przez siebie przedstawiciela, koszty zaś wynagrodzenia rozjemcy ponoszą obie strony po połowie.

7. W razie braku zgody jednej ze stron co do poddania oceny wysokości szkody decyzji komisji szacunkowej, sprawa wysokości odszkodowania może być oddana na drogę sądową.

§ 9. 1. Wszelkie sprawy sądowe o odszkodowanie, wytaczane przez plantatorów ubezpieczonych ziemiopłodów przeciwko PZUW, podlegają sądowi właściwemu wg miejsca położenia ubezpieczonych ziemiopłodów.

2. PZUW wolny będzie od obowiązku wypłaty odszkodowania, względnie spornej części odszkodowania, jeżeli odmówił tej wypłaty, a plantator ubezpieczonych ziemiopłodów nie dochodzi swych roszczeń na drodze sądowej w ciągu 6-ciu miesięcy od daty otrzymania zawiadomienia od PZUW o nieuznaniu roszczeń.

§ 10. Odnosnie ubezpieczenia tytoniu, chmielu i ziół od ognia, obowiązują ogólne warunki umownych ubezpieczeń od ognia, zatwierdzone przez Ministerstwo Skarbu (Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń), dnia 20 lutego 1945 r. Nr. 112/45